

2012, en historisk milepel for utviklingen av norsk innendørsfriidrett.

Årets Friidrettshallforum i Sandnes besto av representanter for det nettverket som har gjort det mulig at friidrettshaller verd nesten en halv milliard kroner nå står ferdig. I perioden november 2010 til januar 2012 er det blitt åpnet friidrettshaller i Ranheim, Sandnes, Bergen, Steinkjer og Haugesund. I tillegg hadde Bærum oppstart i august 2011 og hallen er klar i løpet av vinteren 2013.

Norsk Friidrett har en strategisk plan om 10 haller innen 2014. De ønskes plassert slik at alle landsdeler er dekket.

Norsk Friidrett er avhengig av:

- Lokalt engasjement
- Idrettslag med brukere
- Kommuner med investeringsvilje
- Prioritet i idrettsråd.

I lokaliseringa har Norsk Friidrett sett på:

- Lokale brukere i lag på kveldstid
- Skolebrukere på dagtid
- Regional betydning for innendørstrening og konkurranse
- Nasjonal betydning som nasjonal og internasjonal arena. Vi trenger mesterskapsarenaer.

I dag er Trøndelag og Vestlandet vinnere. Trondheim og Steinkjer, Sandnes, Bergen og Haugesund har sikret to landsdeler. Bærum vil gi Østlandet sin første hall i tillegg til Stangehallen som har vært friidrettens samlingssted fram til friidrettshallsatsingen begynte. Resten av Østlandet, Sørlandet og Nord-Norge gjenstår. Hvam har fortsatt konkrete planer for østlandsområdet, med mulig oppstart i 2012/2013. Hvam håper at Nes kommune er klar i 2012. Planene er klare. Ole Kr. Kaurstad la disse fram i Sandnes. Ulsteinvik presenterte også sine planer under Friidrettshallforum. En hall er prosjektert på Høddvoll og planlagt oppstart er 2012. God timing har gjort det mulig å lokalisere og finansiere denne hallen. Den vil dekke et strategisk viktig område. Nord-Vestlandet får en hall når prosjektet er realisert. Trømsø har planer om ombygging av Tromsøhallen til fullverdig friidrettshall. Bodø har også planer. Ingen av disse to har oppstartsdato klar, de var heller ikke representert på årets friidrettshallforum.

På Sørlandet har begge Idrettskretsene satt friidrettshall på topp i fylkesanleggsplanen for Vest-Agder. Idrettsrådet i Kristiansand har friidrettshall langt oppe på prioritetslista. Det er ingen konkret plan om oppstart. Det var derfor hyggelig at Kristiansand stilte med to representanter i Sandnes. Kristiansand har signalisert at de vil besøke Haugesund for å se på modellen der.

Historisk gjennomgang.

2003. Johnni Håndstad fra Tromsø stilte spørsmålet om hvorfor svenskene ble så gode. Han konkluderte med vår mangel på haller.

2004/2005. Flere representanter for Norsk Friidrett besøkte haller i Sverige og Estland.

2006. Bærum og Hvam i gang med planer. Bærum får tilsagn om programsatsingsmidler fra Kulturdepartementet.

2007: Norges Friidrettsforbund tar Sandnes kommune på studiereise til haller i Estland.

2008. Bergen klar til realisering. Tildeles programsatsingsmidler for 2008.

Sandnes er klar. De får programsatsingsmidler omdisponert fra Bærum som fortsatt planlegger. Steinkjer drar med Friidrettsforbundet til Estland på befaringsreise.

2009. Kappløpet om Trøndelag er i gang. Trondheim og Steinkjer får begge tilsagn om programsatsingsmidler. Trond Giske hever spillemiddelandelen til Friidrettshallen.

2010. Haugesund er klar, og får programsatsingsmidler. Hvam er nær klar, men må utsette.

2010 10.november åpner hallen på Ranheim-Trondheim er først i mål.

2011. Haller åpnes i mars i Sandnes og i oktober i Bergen. Oppstart på hall i Bærum.

2012. Haller i Steinkjer og Haugesund åpnes i januar. Ulsteinvik og Nes signaliserer at de er klare til oppstart.

Rollefordeling.

Norsk Friidrett har prøvd å bygge et nettverk for å samle ressurspersoner som kan påvirke prosesser fram mot en friidrettshall.

Norsk Friidrett ønsker haller som blir slik friidretten trenger dem for å løse lokale, regionale og nasjonale behov.

Norsk Friidrett har internasjonale nettverk. Disse er blitt brukt for å innhente gode ideer.

Nye utbyggere er tatt med på studieturer. Steinkjer, Sandnes og Bærum har vært hos våre kontakter i Estland. Trondheim har gode kontakter i Finland. Sverige har hatt besøk både i Huddinge-hallen og Karlstad. De har Richard Bryborn som en sterk fagmann på friidrettshallen.

Friidrettshallforum er samlingsstedet for dette nettverket. I Sandnes fikk vi vist til alle den andre friidrettshallen som ble åpnet i Norge. I fjor var vi i den første på Ranheim.

Vi fikk sett erfaringer med ulike typer valg av gulv, utstyr og plassering av de ulike elementer i hallen. I tillegg ble det orientert om driftsform og utfordringer knyttet til den.

Steinkjer orienterte om Nordens første 6-banershall. Hallen som gjør at Norge kunne arrangere landskamp mot Finland og Sverige før svenskene får sin første hall med 6 baner i Växjö. Både driftsmodell og erfaringer fra vinterens to store arrangement var tema for innlegget fra Jan Erik Granamo.

Haugesundmodellen, med klubben som utbygger ble presentert av prosjektets leder, Knut Birkeland. I erfaringssammenheng er dette den eneste hallen til nå som har valgt trekonstruksjon i oppbyggingen av løpebanene. Hallen har i tillegg en kostnadsramme som har fått mange til å rette oppmerksomheten mot Haugesund.

Fra Leikvanghallen i Bergen orienterte Carl Christian Stenerud om driften så langt. Dette er en hall som er bygd i et område som nå ligger litt usentralt, men som strategisk er plassert i et område som om få år vil få stor utbygging. I infrastrukturtenking er det god planlegging.

Dag L. Stien fra Bærum orienterte i Sandnes om framdriften av storhallen i Bærum. Det blir Norges andre hall med 6 baner. Denne hallen vil bli til uvurderlig nytte for friidretten i det

sentrale østlandsområdet. Lokalt vil det bety mye for Tyrving som har hallen i sitt nærmiljø. Prøvedrift vil her være i gang i løpet av neste vinter.

Utløsende faktorer.

Friidrettshall har hatt en modningsprosess. Et samarbeid mellom utbygger, bruker (klubb/forbund), Norges Idrettsforbund og Kulturdepartementets idrettsavdeling har utløst dagens situasjon, fem ferdigstilte haller, en under bygging og to klare til bygging. Kulturdepartementet bad Norges Idrettsforbund prioritere hvilke idretter som trengte egne programsatsingspenger for å realisere sine anlegg med nasjonal betydning. Ishaller og friidrettshaller ble vinnerne i de 9 årene ordningen til nå har vært i funksjon. NIF meldte inn friidrett som en idrett med nasjonale behov for friidrettshaller første gang i 2006. Det passet godt med Norsk Friidretts strategiske plan. I perioden har Sandnes, Bergen, Steinkjer, Trondheim og Haugesund fått tilsagn om 40 millioner kroner i programsatsing. Ordinært tilskudd til friidrettshaller er 10 millioner. Kulturdepartementet har bidradd med 90 millioner til hallene som står ferdige innen utgangen av 2012. Hovedbidragsyterne er de 5 lokale eierne som har stilt 350-360 millioner kroner til disposisjon for dette nasjonale løftet for norsk friidrett.

Norsk Friidrett har et godt samarbeid med Kulturdepartementets idrettsavdeling. Vi har hatt felles mål om å utvikle friidrettshaller som gir optimale forhold for friidrett, samtidig som flerbruk gjøres mulig.

DET ER INGEN TVIL OM AT PROGRAMSATSINGSORDNINGEN HAR VÆRT DEN UTLØSENDE FAKTOR FOR DE 5 HALLER SOM NÅ ER BYGD.

Norsk Friidrett håper denne ordningen kan fortsette til det nasjonale løftet på 10 haller er gjennomført innen 2014.

I programsatsinga har Norsk Friidrett valgt å følge opp de steder som har lokal prioritering og finansiering klar. Vestlandet og Trøndelag er vinnerne så langt. De har prioritert å følge nasjonale føringer og benytte de stimuleringsmidler som stilles til disposisjon fra Kulturdepartementet.

Strategisk står tre områder igjen. Norsk Friidrett ønsker et nært samarbeid med lokale aktører i disse områdene som har konkrete planer. Så langt er det seks konkrete aktører. Bærum, Hvam, Ulsteinvik, Tromsø, Bodø og Kristiansand. Østfold og Oslo har i tillegg kommet inn som mulige aktør. De var representert i Sandnes.

Norsk Friidrett ønsker gjennom programsatsinga å utvikle ulike modellhaller som gjør at vi kan vise til ulike løsninger for framtidens utbyggere. Vi håper etter programsatsingsperioden og kunne vise til løsninger som kan standardiseres og bygges mange steder. Ulike sambruksmodeller er derfor nyttige i denne utprøvingsfasen. Det er derfor Friidrettshallforum har fokus på nettverksbasert erfaringsutveksling .

I Sandnes orienterte avdelingsdirektør Ole Fredriksen fra Kulturdepartementet om programsatsingsordningen for kommende år. Det er ennå ikke klart om ordningen fortsetter. Dette avklares i slutten av april 2012.

Videre fram til 2014.

Norsk Friidrett håper at utbyggere som får programsatsingsmidler vil føle en forpliktelse til å delta i et nettverk for å utvikle den "norske modellen." Det gjelder bygging, drift og

arrangement. Forumet i Sandnes viste at alle er med og bidrar med sine erfaringer. Det var kun Ranheim som var forhindret fra å stille i år.

Norsk Friidrett påtar seg gjerne rollen som arrangør av en årlig felles møteplass, Friidrettshallforum. I Sandnes inviterte Bærum til det 5. Friidrettshallforum i april 2013. I tillegg håper vi å få inn fagstoff under anlegg på www.friidrett.no

Her vil veien videre være tema. Det vil være viktig å oppsummere 10 år med friidrettshallutvikling.

Norsk Friidrett har kontakt med Bjørn Åge Berntsen, Leder av senter for idrettsanlegg og teknologi på NTNU. Norsk Friidrett ønsker et samarbeid for å få utarbeidet en Friidrettshallmanual i samarbeid med NTNU. 10 års friidrettshallutvikling skal resultere i en "norsk modell."

Til nå har utbyggere reist utenlands for å hente impulser. Nye utbyggere skal nå kunne finne modeller og impulser i nye, norske haller, bygd for norske forhold etter norske standarder.

I et historisk år med 5 nye haller er det lett å se framover.

Det er likevel nå idrettens ansvar kommer inn for fullt. Det offentlige har bygd, nå er det idrettens ansvar å fylle dem med aktivitet. Det siste års aktivitet viser at friidretten kan fylle sine haller, både med trening for barn og unge, samt arrangement for lokale ,nasjonale og internasjonale friidrettsutøvere.

Kalle Glomsaker.

Anleggsansvarlig sentralstyremedlem og leder av anleggsutvalget i Norsk Friidrett.